

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu; Milena Vasić, Tamara Skrozza, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Ana Martinoli, Olivera Milošević, Jelena Petković, Sanja Pavlović i Jovana Gligorijević, na sednici održanoj 31. 7. 2025. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „GOST NAŠE NOVE EMISIJE 'OZLOGLAŠEN' KOD PREDRAGA AZDEJKOVIĆA BIO JE MIŠA VACIĆ! Rusi u Srbiji su dezertteri!“, objavljenim 16. jula 2025. godine, kao i neobjavljivanjem odgovora na tekst, portal „Republika.rs“

1. prekršio je tačke 2, 4 i 6 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novinarki) Kodeksa novinara i novinarki Srbije, po kojoj su novinari/novinarke obavezni da neguju kulturu i etiku javne reči, da ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje, a urednici/urednice su odgovorni za celokupan sadržaj medija i moraju da poštuju pravo na odgovor i ispravku i da ih blagovremeno objave,

2. prekršio je i tačke 1, 2 i 3 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva), po kojoj novinari/novinarke ne smeju da diskriminišu, između ostalog, na osnovu rase, pola, roda, starosti, ličnih svojstava, seksualne orijentacije, jezika, vere, političkog i drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porekla, dužni su da poštuju i štite prava i dostojanstvo dece, žrtava zločina, osoba sa invaliditetom i drugih osetljivih grupa, kao i da poštuju princip nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti i da ne učestvuju u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima se izveštava.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Predsednik udruženja Ruska dijaspora u Srbiji Leonid Stetsenko podneo je žalbu zbog toga što je portal preneo intervju sa „političarem Mišom Vasićem, u kojem se iznose uvredljive i diskriminatorne ocene o ruskim državljanima koji legalno borave u Srbiji, kao i o članovima nevladinih organizacija, koji se nazivaju ‘NVO ološ’“. Kako je navedeno u žalbi, objavljene su neproverene, uvredljive i generalizovane tvrdnje o celoj etničkoj grupi bez ikakvih dokaza, korišćen je govor mržnje i izrazi koji mogu izazvati diskriminaciju i netrpeljivost prema ruskoj zajednici, dok redakcija nije pokazala profesionalnu distancu prema izjavama gosta i nije ih novinarski analizirala. Redakciji je dva dana nakon objavljivanja spornog teksta dostavljen demanti, koji nije objavljen.

Redakcija portala „Republika.rs“ nije odgovorila na žalbu.

Članovi Komisije za žalbe zaključili su da je žalba u potpunosti osnovana, jer su upotrebljeni izrazi veoma uvredljivi za čitavu nacionalnu zajednicu koja živi u Srbiji, a koja je posebno ranjiva zbog izbeglištva i pogođenosti ratom.

Deo intervjuua u kojem sagovornik na pitanje šta misli o Rusima u Srbiji, odgovara, između ostalog, „da su dezterteri, izdajnici, šljam, idoli naših blokadera. Sada imaju problem kod običnog Srbina, koji počinju da ne vole Ruse, ali vole Rusiju. Mi i dalje volimo Rusiju kao Kremlj, ideal, podržavamo Rusiju i Vladimira Putina. Ali preziremo ove Ruse ovde jer su sa dna kace, drugosrbijanski, građanistički, NVO ološ”, diskriminatoran je i uvredljiv, ne samo za pripadnike ruske dijaspare u Srbiji, nego i za predstavnike nevladinih organizacija i političke neistomišljenike sagovornika.

Komisija veruje da je, iako je reč o intervjuu, odnosno o mišljenju sagovornika, redakcija odgovorna za objavljivanje izjave koja sadrži govor mržnje. Prema odredbama Kodeksa novinara i novinarki Srbije, urednici i urednice su odgovorni za celokupan sadržaj medija, pa i za prenošenje intervjuua kojim se šalju ovakve etički neprihvatljive poruke. Odgovornost medija je utoliko veća što u ovom slučaju nije u pitanju intervju koji je uživo emitovan, već je reč o svesnoj i namernoj uredničkoj odluci da prenese taj deo razgovora i to na takav način da deo sporne izjave objavi i u naslovu. Naslov je kasnije očigledno izmenjen, ali u tekstu je ostala cela izjava, preneti bez ikakve ograde.

Komisija zato smatra da su prekršene odredbe Kodeksa koje propisuju obavezu novinara i novinarki da neguju kulturu i etiku javne reči, da ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje, kao i da ne smeju da diskriminišu ljude po bilo kom osnovu. Naprotiv, dužni su da poštuju i štite prava i dostojanstvo dece, žrtava zločina, osoba sa invaliditetom i drugih osetljivih grupa i da poštuju princip nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti i da ne učestvuju u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima se izveštava.

Neobjavljivanjem odgovora na sporni tekst prekršena je i tačka 6 poglavlja III, koja urednike/urednice obavezuje da poštuju to pravo i da odgovor bez odlaganja objave.

Komisija smatra da nije prekršena tačka 1 poglavlja I, na koju su žalioци takođe ukazali, a koja novinare obavezuje da izveštavaju tačno, potpuno, objektivno i blagovremeno u skladu sa novinarskim standardima koje propisuje Kodeks, jer su u tekstu izneti vrednosni sudovi, a ne činjenične tvrdnje.

Beograd, 31. 7. 2025.

Predsedavajuća

Milena Vasić

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs